

Vzreja

PLEMENJAKI

Piše: Urška KRIVEC / *Fotografija:* Blaž KOŠAK

Plemenjaki so med seboj zelo različni. In tako kot človek izbira svojega partnerja, tudi psički morda ne bo všeč naša izbira partnerja zanjo.

Dogovor o skočnini

Izbrali smo torej primerne plemenjaka in čas je, da našo psičko pripustimo. Z lastnikom plemenjaka smo se že dogovorili o plačilu skočnine. Ne pozabimo se dogovoriti tudi o morebitnih dodatnih paritvah, če prva ne bi bila uspešna ali pa bi imeli v leglu le enega ali dva mladička. Vsak lastnik plemenjaka nam bo sicer predstavil svoje pogoje za paritev. Nekateri dovolijo zgolj enkratno paritev, po navadi pa je bolje opraviti dva skoka, lahko pa tudi več.

Noben lastnik plemenjaka pa ne bo pretirano vesel več kot treh skokov zaporedoma. Toliko jih po navadi tudi ni potrebnih, če smo psico parili v pravi fazi gonitve.

Dobro je izbrati plemenjaka, pri katerem nam bo lastnik zagotovil brezplačni ponovni skok pri naslednji gonitvi psičke, če prva paritev ne bi bila uspešna. Vsaka prva paritev psičke je po navadi težavna, zaradi njene neizkušenosti in stresa, ki spremlja prvo paritev.

Prva paritev

Za prvo paritev je dobro izbrati plemenjaka, ki že ima izkušnje. Izkušen plemenjak namreč ve, kako je treba pristopiti k psički, in je po navadi tudi dovolj vztrajen. Izogibajmo se plemenjakom, ki zelo hitro izgubijo interes za gonečo se psičko. Previdni moramo biti tudi pri preveč nasilnih ali celo napadalnih samcih. Prva paritev je povezana s stresom pri samcu in samici, slabe izkušnje na eni ali drugi strani pa lahko negativno vplivajo na vse paritve v

prihodnosti. Prvo paritev zato izvedemo s čim manj stresa. Ker nesreča nikoli ne počiva, se kljub naši skrbni pripravi vedno lahko kaj zalomi. Dobro je vedeti, ali se lahko zanesemo na pomoč lastnika plemenjaka.

Nekateri lastniki nam bodo v veliko pomoč in se bomo od njih marsičesa naučili, drugi pa bodo samca pripeljali na dvorišče in ga tam prepustili naši psički. Ob morebitnih težavah bodo paritev raje prekinili ali pogledali proč, kot pa da bi pomagali.

Tako kot pri izbiri vzreditelja je tudi pri paritvah največkrat človek tisti odločilni dejavnik, ki nam bo nesebično pomagal ali pa bo naredil več škode kot koristi. Kasneje, ko bomo imeli več izkušenj in znanja, se bomo paritve lahko lotili drugače, na svoj način, na začetku pa bo vsekakor vsaka pomoč zelo dobrodošla.

Takšni in drugačni plemenjaki

K zelo majhni psički težko pripustimo zelo velikega in težkega samca. V mislih imejmo, da se med skokom polna teža samca za krajši čas prenese na zadnji del psice. Moč zadnjih nog pri obeh zato ni zanemarljiva, če gledamo s stališča uspešnosti paritve. Psička marsikdaj ne more prenesti tako velike obremenitve. Tudi kadar je v polni kondiciji in prenese večje obremenitve, se lahko zaradi prevelikega plemenjaka pojavijo težave že na začetku paritve.

Marsikdaj plemenjak težje uspešno naskoči premajhno ali preveliko psičko. Če je pri tem uspešen, lahko sledi drugi del težave: po uspešnem naskoku in izlivu semena združitve ni uspešna, to pa pomeni, da je močno zmanjšana verjetnost oploditve.

Slabe izkušnje v preteklosti.

Samec ima lahko slabe izkušnje iz preteklih paritev, zato je lahko do psičke preveč previden in ne nastopi dovolj samozavestno. Velja osnovno pravilo, da se psičko vedno pripelje na domače dvorišče plemenjaka, pa vendar imajo samci tudi tam lahko težave. Zato psa najprej čim bolj pomirimo. Včasih pomaga, da mu pripeljemo drugo psičko, ki mu malce spodbudi spolno slo, lahko pa mu pomagamo tudi sami. Velikokrat pri manj samozavestnih psih spolno slo spodbudimo tako, da ga umetno stimuliramo k odnosu. Kadar nimamo na voljo druge primerne psičke, lahko to storimo sami, z masiranjem penisa. Seveda niso vsi psi enako navdušeni nad tem početjem. Zato je pomembno, da dobro poznamo svojega psa oziroma da lastnik dobro pozna svojega plemenjaka.

Prisotnost tujih ljudi.

Zelo pogosto se zgodi, da je pri paritvi preveč opazovalcev, ki so poleg vsega še precej glasni in na dolgo in široko komentirajo potek paritve. Bolj samozavestnih in nagnosko močnih psov to sicer kdo ve kako ne moti, a vseeno menim, da naj bo število opazovalcev omejeno, prisotna sta lahko dva ali trije ljudje, ki pa ne smejo negativno delovati na štirinožna partnerja. Nekateri plemenjaki psičke ne naskočijo, če so v bližini tuji ljudje, drugi pa prisotnost ljudi potrebujejo. V nekaterih primerih zelo plašni psi potrebujejo spodbudo in varnost svojega skrbnika, drugim pa je lahko njegova prisotnost prej v breme kot v veselje.

Plemenjak ima dovolj nagona, a pri svojem delu ni najbolj natančen.

V mnogih primerih mladi oziroma neizkušeni plemenjaki za uspešen naskok psičke

potrebujejo več časa. Tako se lahko kaj hitro zgodi, da samec po določenem času spolni akt prekine in nadaljuje sam, torej brez psičke. V tem primeru moramo preprečiti izliv semenske tekočine, saj je samec nima v neomejenih količinah. Včasih je zato boljše samca ločiti od psice, še zlasti, če vidimo, da njegovi gibi ne bodo prinesli uspeha in vodijo zgolj v izliv semena mimo psice. Po drugi strani pa se lahko zgodi, da samec preprosto ni sposoben nadaljevanja paritve, čeprav kaže veliko željo. Dober plemenjak mora biti v zelo dobri telesni kondiciji, še posebej kadar ima pred seboj malce bolj zahtevno psičko, ki ni takoj za stvar.

Fizična izčrpanost.

Plemenjak se lahko kaj hitro povsem izčrpa in ni več sposoben parjenja. Če paritev ni bila uspešna, samec pa ima še dovolj spolne sle, ga rajši odpeljimo proč od psičke, za toliko časa, da si bo spet nabral moči. Nič dobrega ne storimo, če hočemo, da vedno znova poskuša, saj lahko postane tako izčrpan, da niti stati ne more več, kaj šele, da bi se uspešno paril.

Plemenjaku naša psička ni všeč ali pa psički ni všeč plemenjak.

Privlačnost med partnerjema tudi v pasjem svetu igra ključno vlogo pri uspešnosti paritve. Ne glede na to, ali je psička godna ali ne, se lahko zgodi, da ni medsebojne privlačnosti. Psička lahko določenega samca zavrača, medtem ko se je hkrati pripravljena brez težav pariti z drugim samcem.

Večina paritev sicer poteka brez večjih težav. Malce bolj težavne so le prve paritve, vse naslednje so po navadi lažje in manj stresne. O tem, kako paritev poteka, pa prihodnjič.

V psarni TITLING
se že vrsto let ukvarjamo s kakovostno vzrejo pasme

LHASA APSO.

Trenutno imamo vrhunsko rodovniško leglo,
na voljo sta dva samčka in dve samički.
Za oddajo bodo primerni v začetku novembra.

Informacije in rezervacije:

Psarna TITLING

Mojca Bregar

Tel.: + 386 (0) 40 606 555

www.titling-lhasa-apsos.com

